

slekel vojaško suknjo, vpisal se je v pripravnico ter l. 1892. prestal zrelostni izpít. Prvi dve leti je služboval na jednorazrednici v Žabnici; v pričetku letošnjega šolskega leta se je preselil v Žire, toda zaradi svoje bolezni ni več mogel oskrbovati pouka. Vkljub svojemu pičlemu zdravju se je oglasil meseca listopada k izpitu učne usposobljenosti, katerega je z dobrim vspehom prebil. — Kdor ga je tedaj videl, zmajal je z glavo, zakaj zrl je v njem človeka, kateri se s poslednjo močjo vojskuje s smrtjo, ki mu je z ledenim svojim poljubom za večno zamorila življensko kal. Ali v njem je živela nadeja, da se mu po prestanem izpitu vrne zdravje, in da bo de potem z novimi močmi nadaljeval komaj započeto delo. — Toda dalje ni več šlo! — V soboto 10. listopada je bil že toliko slab, da ni mogel v pripravnico, da bi zvedel, kakšen je izid njegovega izpita. Drugi dan se je preselil v bolnico, tam je ležal dobrih štirinajst dni, naposled je omagal, umrl sam, osamel, v uboštvo, kakor človek-učitelj, kateri si še v mladih, zdravih dneh prisluži komaj toliko, da živi, ker mora živeti. — O, kakó bedno je tako življenje! — Gabrovšek je bil že od prve svoje mladosti navezan sam náse. Stariši so mu zgodaj pomrli, in ni imel človeka, kateri bi zanj skrbel, torej je moral delati sam, da ni trpel gládú in pomanjkanja. Boj za kruh in obstanek je skrčil število njegovih dni! — A vender je bil vedno vesel in tovarišem svojim dober tovariš. Sam dober pevec je ljubil petje in z resničnim zanimanjem je živel za šolo. Bil je dober učitelj, ker je pregledal z bistrim očesom življenje otrokove duše, zatorej so se mu tudi posrečili spisi, katere je priobčeval v „Vrtci“ pod imenom Joško G. Planinec. — Umrl je mlad in — povejmo naravnost — škoda, da je umrl.

Pogreb je imel tak, kakoršnega so v največji naglici zamogli preskrbeti Ljubljanski učitelji, kateri so — rekli bi — slučajno zvedeli o njega smrti. Udeležili so se ga poleg nekoliko dijakov in drugega občinstva v precejšnjem številu. Zahvalimo jih, da so izkazali toliko plemenitosti umrlemu tovarišu. — Naj v miru počiva! *Kolega.*

Društveni vestnik.

Načrt pravil

„Slovenskega deželnega učiteljskega društva za vojvodino Kranjsko“.

A. Bistvo in sedež.

§ 1. To društvo je zveza slovenskega učiteljstva na Kranjskem ter ima svoj sedež v Ljubljani.

B. Namen.

§ 2. Namen mu je:

- a) šolstvo in učiteljstvo v deželi podpirati;
- b) nadaljno izobrazbo svojih udov pospeševati;
- c) v vseh zadevah tičočih se kranjskega šolstva in učiteljstva jednotno in skupno postopanje doseči;
- č) pravice in stanovske interese svojih udov varovati;
- d) v Ljubljani umrlim članom postavljati nagrobne spomenike, v kolikor to prepuščajo gmotne društvene razmere.

§ 3. Svoj namen doseza, da:

- a) prireja javna predavanja, koncerte in razstave ter sklicuje shode, pri katerih se razpravlja in sklepa o vzgoji in pouku šolske mladine, kakor tudi o dolžnostih in pravicah učiteljstva;
- b) pošilja v tem smislu peticije in resolucije deželnim in državnim oblastvom ali zastopom;

- c) izdava svoje glasilo, knjige in tiskovine, si naroča šolske in druge časopise ter ima svojo knjižnico;
- č) pobira, kadar to sklene skupščina, pri posredno mu pripadajočih društvenikih letne doneske, vselej pa pri udih, ki mu neposredno pripadajo.

C. Dobava in poraba denarnih pomočkov.

§ 4. Denarni dohodki so:

- a) letni doneski neposredno pripadajočih udov;
- b) čisti dobiček pri društvenem glasilu, kakor tudi dobiček, ki ga vržejo knjige in tiskovine, koje društvo izda;
- c) dohodki javnih predavanj, koncertov in razstav;
- č) darila in volila.

§ 5. Ako bi dohodki v § 4. naštetih ne zadostovali, sme skupščina skleniti, da se tudi od posredno pripadajočih udov pobira leten donesek.

§ 6. Društveni denarni dohodki se smejo le v dosego društvenega namena (§ 2. in 3.) porabljati. Preostali denar je pa po sklepu skupščine porabiti za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani.

Č. Udje.

§ 7. Društvu more pristopiti nadzornik, ravnatelj, voditelj, učitelj ali učiteljica, kakor tudi vsaka druga učna oseba tistih šol ali zavodov, za katere velja državni šolski zakon z dné 14. vel. travna 1869. l.

§ 8. Ude sprejema „devetorica“ posredno ali neposredno.

§ 9. Člani okrajnih učiteljskih društev v deželi, ki pristopijo kot taka deželnemu društvu, so ob enem posredno udje poslednjega.

§ 10. Vse druge v § 7. označene sprejema „devetorica“ neposredno.

§ 11. Vsak ud, ki društvu neposredno pripada, zavezan je letnino 2 K plačevati, oziroma se na društveno glasilo naročiti.

§ 12. Ude, ki niso člani lastnega okrajnega društva, pristopivšega deželnemu društvu, sprejema „devetorica“ neposredno le izjemoma.

§ 13. „Devetorica“, ki tvori društveno vodstvo, sme vsprejem v društvo odreči, ne da bi morala za odklonitev razlogov navesti.

§ 14. Skupščina sme osebe, ki so si za šolstvo ali učiteljstvo stekle posebnih zaslug, imenovati častnimi udi.

§ 15. Društvo ostavi:

- a) kdor to vodstvu naznani;
- b) kdor bi ne plačal tekom 2 mesecev po opominu letnine oziroma naročnine na društveno glasilo in
- c) kogar vodstvo izključi.

§ 16. Vsak ud ima pravico udeleževati se društvenih shodov, predavanj, koncertov in razstav ter pri shodih govoriti in predlagati, si društvene knjige in časopise izposojati; takisto ima vsak ud pravico voliti in voljenim biti.

D. Letni shod.

§ 17. Vsako leto, navadno meseca grudna, ima biti letni shod. Isti sklepa veljavno, ako je razun sklepčnega vodstva še 10 upravičenih glasov (§ 18.) zastopanih.

§ 18. Pri letnem shodu imajo glasovalno pravico tisti udje, ki plačujejo letnino 2 K oziroma tisti, ki so naročeni na društveno glasilo.

Vsi drugi udje se smejo letnega shoda udeležiti, imajo pa le posvetovalno pravico.

§ 19. Letni shod:

- a) voli v „devetorico“, ki tvori društveno vodstvo, sedem članov, oziraje se pri tem na § 32. teh pravil;
- b) izbere 3 pregledovalce letnega računa;
- c) voli za tisto število svojih udov, ki ne bi bili drugače v delegacijskem zborovanji „Zaveze slov. učiteljskih društev“ zastopani, število delegatov, kakor to dopuščajo „Zavezina“ pravila;
- č) voli v lastno skupščino po številu tistih svojih udov, ki ne bi bili drugače v skupščinskem zborovanji zastopani, tisto število odposlancev, kakor to ustanavlja § 23. teh pravil. Pri tej volitvi ozirati se je na to, da dobi vsak okraj, ki ni po lastnem okr. društvu v odposlanski skupščini zastopan, primerno zastopstvo;
- d) določa o društvenem glasilu;
- e) sklepa o vseh zadevah, ki niso izrečna zadača skupščinskega posvetovanja.

§ 20. Izredni letni shod se skliče, ako to vodstvo sklene ali če to 10 upravičenih glasov (§ 18.) zahteva.

E. Skupščina.

§ 21. Vodstvo skliče navadno vsako drugo leto redno skupščino, za katero ima taisto vse potrebno pripraviti.

§ 22. V skupščini imajo glasovalno pravico: a) častni udje, b) „devetorica“ kot društveno vodstvo, c) odposlanci posameznih okrajnih, deželnemu društvu pripadajočih društev, č) v letnem shodu voljeni odposlanci (§ 19 č).)

Drugi udje se smejo skupščine udeležiti, imajo pa le posvetovalno pravico.

§ 23. Število odposlancev ustanovlja se tako, da je do 15 udov voliti jednega, čez 15 do 25 dva, čez 25 do 35 tri itd. odposlance. Dovoljeno je pa, na jednega odposlanca strniti do 3 glase. Tudi je dovoljeno posamičnim društvom, da pooblaste kogarkoli izmed društvnikov s svojim zastopstvom pri skupščini. Nijeden odposlanec pa ne sme nad 3 glasove oddati.

§ 24. Skupščina ima pravico:

- a) voliti v devetorico predsednika in urednika;
- b) pravoveljavno sklepati o zadevah, ki se tičejo šolstva in učiteljstva. V ta namen razdeliti se more skupščina na več odsekov. Tudi se za določene slučaje lahko odbere stalen odsek skupščine.
- č) določiti na podlagi računov in vodstvenega predloga čisti prebitek, katerega se porabi v prid „učiteljskega konvikta v Ljubljani“;
- d) določevati na podlagi računov in vodstvenega predloga o letnih doneskih za ude, ki samo posredno društvu pripadajo;
- e) prenařejati društvena pravila;
- f) sklepati o razdružitvi.

§ 25. Skupščina je sklepčna, ako je poleg sklepčnega vodstva še polovica odposlanskih glasov zastopana.

§ 26. Izvanredno skupščino je sklicati, ako to vodstvo sklene, ali če to tretjina odposlanskih glasov zahteva.

E. Splošne določbe.

§ 27. Sklepa se vedno z večino glasov. Ob enakosti glasov določi pri glasovanji predsednikov glas, pri volitvi pa žreb.

§ 28. Za prenaředbo pravil ali za razdružitve je treba treh četrtin glasov izmed navzočih. Tak predlog more v sklepanje priti samo tedaj, kadar se je najmanj tri tedne pred skupščino izročil vodstvu.

§ 29. Ako letni shod (skupščina), ki je bil(a) pravilno sklican(a), ni sklepčen(čna), opravljajo v istem(isti) voljeni funkcionarji do naslednjega letnega shoda (naslednje skup-

ščine) društvena opravila. Drugi letni shod (druga skupščina) pa je sklepčen(čna) ne oziraje se na število navzočnih društvnikov (odposlanskih glasov).

§ 30. Prepire med društvniki vsled društvenih razmer razsoja brez priziva izbrano razsodišče, v katero voli vsaka stranka po jednega razsodnika, vodstvo pa imenuje predsednika.

§ 31. Kadar društvo neha, pripade vse njegovo premoženje „Društvu v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem, ali če bi tega več ne bilo, pa društvu, koje stopi na njegovo mesto.

G. Vodstvo.

§ 32. Slovensko deželno učiteljsko društvo za vojvodino Kranjsko vodi devet društvnikov. Predsednika in urednika, ki morata stanovati v Ljubljani, voli skupščina za opravilno dobo do druge redne skupščine. Ostalih sedem članov voli letni shod ter trajaj njihova opravilna doba do drugega rednega letnega shoda.

§ 33. Pet članov devetorice stanovati mora v Ljubljani.

§ 34. Devetorica voli iz svoje srede podpredsednika, tajnika in blagajnika. Ostali odborniki namestujejo začasno po potrebi koga izmed funkcionarjev. Posel knjižničarja se sme izročiti kakemu odborniku posebej, ali pa se strne s kako drugo funkcijo.

§ 35. Urednik je odgovoren shodu in skupščini.

§ 36. Blagajnik je zajedno upravnik društvenega glasila.

§ 37. Kadar je predsednik zadržan, predseduje, oziroma vodi društvene posle njegov namestnik.

§ 38. Tajnik, blagajnik, urednik in vsi drugi funkcionarji oskrbujejo društveno poslovanje vsak v svojem področji.

§ 39. Vsako društveno listino podpisati imata predsednik in tajnik; kadar se listina tiče društvenega denarja, podpisati se ima tudi blagajnik.

§ 40. Vodstvo je sklepčno, ako je 5 članov navzočnih.

§ 41. Kadar začne to društvo zakonito poslovati, preneha dosedanje „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.“

V e s t n i k.

Osobne vesti. G. prof. *Josip Celestina*, c. kr. glavni učitelj na tukajšnjem učiteljsku, je šel v pokoj. G. *Ivan Malnerič* iz Črešnjevic je imenovan drugim učiteljem v Knežaku. Nadučiteljem na razširjeni ljudski šoli na Bledu je potrjen dosedanji nadučitelj g. *Fran Rus*; drugo učiteljsko mesto je dobila tamošnja dosedanja učiteljica gđe. *Katarina Droll*. Vpokojen je učitelj v Ovečaku g. *Fran Česnik*.

Za učiteljski kovinkt je poslala č. gospa *Minka Jegličeva*, nadučiteljeva soproga pri Sv. Križi pri Litiiji z željo, naj bi našla obilo posnemovalk 5 K in g. *Luka Knific*, nadučitelj v p. v Skofji Loki je pa daroval 2 K. Živela vrla darovalca! Bog povrni!

Izpiti za učiteljsko usposobljenost na učiteljski v Kopru so se končali dne 26. m. m. Oglasilo se je 44 učiteljev in učiteljic, in sicer 6 za meščanske šole, 15 za slovenske ljudske šole, 3 za hrvatske in 16 za italijanske ljudske šole. Za pouk francoščine so delale izpit 3 kandidatnje, 1 pa za nemščino.

Popravek k št. 23. str. 360 v 21. vrsti od spodaj naj se bere „proučiti“ mesto „poučiti“; str. 361 v 5. vrsti zgoraj „likl plačilu na obroke“ mesto „za otroke“ in str. 362 v 5. vrsti zgoraj naj stoji oklepaj za „trud“ ne za „več“.

—ž—

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1260

o. š. s. Na jednorazrednici v Rudniku se razpisuje v stalno umestitev služba voditelja s prejemki IV. plačilnega razreda.

Obrok za prošnje do 1. prosinca 1895. l.

C. kr. okr. šolski svet okolice Ljubljane dne 29. listopada 1894.